

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЗАВДАННЯ (ЕСЕ)

Підготовка слухачів курсів підвищення кваліфікації музичних керівників, музичних керівників закладу дошкільної освіти (ЗДО), вчителів музичного мистецтва, мистецтва здійснюється за навчальними планами й програмами, які забезпечують сучасний рівень їх кваліфікаційної підготовки. Вони спрямовані на формування особистості, яка здатна творчо, на професійному рівні вирішувати освітні, виховні та художньо-творчі завдання в умовах розвитку української державності та національної системи освіти.

Комплексне завдання (есе) має завдання – сприяти формуванню особистісно-ціннісного ставлення слухачів курсів підвищення кваліфікації до процесів, що відбуваються у вітчизняній музичній педагогіці на різних етапах її становлення, розвитку вміння здійснювати історико-педагогічний аналіз музичних явищ і процесів, стимулювати творчу активність, спрямовану на виявлення та актуалізацію цінного досвіду в галузі музичної культури та освіти, його екстраполяцію у власну науково-дослідницьку та художньо-педагогічну практику учителя музичного мистецтва.

Успішне написання комплексного завдання (есе) залежить від чіткого дотримання поставлених вимог. Ці вимоги стосуються насамперед науков-методичного рівня робіт, їх змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також їх оформлення.

При оцінюванні роботи комісія враховує дотримання вимог оформлення роботи, якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, вміння захистити сформульовані положення та висновки.

Невідповідність в оформленні роботи може суттєво вплинути на остаточну оцінку роботи. Дотримання слухачем курсів підвищення кваліфікації усіх вимог до оформлення комплексного завдання (есе) сприяє вихованню в нього належного стилю роботи, виховує вимогливість до себе, прищеплює певні навички щодо ведення наукового дослідження, яке буде корисним у педагогічній діяльності.

Тематика комплексного завдання (есе) охоплює як загальнопедагогічні проблеми, так і процес розвитку музичного виховання в регіонах України, що посилює творчо-пошуковий і дослідницький характер досліджень.

Слухач курсів підвищення кваліфікації самостійно обирає тему комплексного завдання (есе).

Написання і оформлення тексту комплексного завдання (есе).

Робота складається з таких частин:

1. Вступ.
2. Основна частина (поділяється на два розділи).
3. Висновки.
4. Список використаних джерел.
5. Додатки (у разі потреби).

Очікуваний обсяг комплексного завдання (есе) – 20-25 сторінок. В облікований обсяг роботи не включають список використаних джерел та додатки.

Першим кроком написання комплексного завдання (есе) є складання змісту дослідження.

Титульний аркуш. З титульного аркуша починається нумерація сторінок, хоча номер сторінки на ньому не проставляється. У роботах зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, назву роботи, дані про слухача курсів підвищення кваліфікації та наукового керівника (за наявності), місто та рік подання роботи до захисту.

Зміст. Він відповідає планові роботи, про який йшлося вище. Єдиною відмінністю є зазначення номерів сторінок. Вказується лише номер початкової сторінки пункту змісту.

Вступ має включати в себе такі компоненти: актуальність, ступінь розробки тематики (хто досліджував цю проблематику, яких результатів досяг, що залишилось не вивченим), мета дослідження (1 речення), завдання структура роботи (вступ, кількість розділів, висновки, список використаних джерел (кількість найменувань), загальна кількість сторінок в роботі). Рекомендований обсяг вступу – до 3 сторінок.

Основна частина роботи складається з 2 розділів (1 розділ – теоретична частина; 2 розділ – методика реалізації обраної проблематики). Розділи в свою чергу складаються з підрозділів (2, 3 параграфів). Завдання розділів основної частини – переконливо довести та проілюструвати головну думку слухача курсів підвищення кваліфікації. В основній частині думку слухач курсів підвищення кваліфікації послідовно та переконливо викладає факти, аргументи та докази, які він отримав, опрацювавши відповідний масив джерел та літератури. Наприкінці розділу потрібно сформулювати висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

Висновок має стисло окреслювати зміст роботи. Висновок – це нагода наголосити на тому, що вже було сказано в основній частині роботи. Висновки повинні відповідати поставленим завданням. Обсяг висновків не повинен перевищувати 1-2 сторінки.

В висновку зазначаються питання, які потребують подальшого дослідження, визначаються орієнтири на майбутнє. Небажано в висновках викладати нові факти, ідеї та аргументи, які відсутні в основній частині роботи. Комплексне завдання (есе) завершується списком використаних джерел.

ОФОРМЛЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЗАВДАННЯ (ЕСЕ)

Комплексне завдання (есе) друкують за допомогою комп'ютера на аркушах білого паперу формату А4. При друкуванні тексту роботи необхідно залишати поля таких розмірів: зліва – до 30 мм, справа – 10 мм, зверху – 20 мм та знизу – 20 мм. Текст роботи набирається шрифтом з відсічками (Times або подібним до нього) розміром 14 пунктів, лінійки розміщуються з інтервалом 1.5 (29-30 рядків на сторінці).

Титульна сторінка: перша сторінка оформляється як титульна, на ній немає колонтитула, немає також і номера сторінки.

Зміст. Він відповідає планові роботи, про який йшлося вище. Єдиною відмінністю є зазначення номерів сторінок. Вказується лише номер початкової сторінки пункту плану.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, малюнків, формул подають арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою роботи є титульний лист, на якому номер сторінки не ставиться. На наступних сторінках номери проставляються у правому верхньому куті сторінки без крапки після цифри.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: “2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Кожен наступний абзац починається відступом 10 мм. Між абзацами немає додаткових інтервалів.

Заголовок. Жоден заголовок не може закінчуватися крапкою. Якщо він довший одного рядка, то не слід вживати перенесення (поділу) слів; наступний рядок повинен починатися з того самого відступу.

Заголовки змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел і літератури, додатків, списків позначень та скорочень повинні бути розміщені по центру рядка і написані великими літерами звичайним жирним шрифтом. Після заголовку пропускається один рядок.

Кожен розділ починається з нового аркуша. Розділи позначаються арабськими цифрами. Заголовок розділу має бути розміщений в наступному рядку під номером, по центру рядка. Всі назви пишуть великими літерами звичайним жирним шрифтом. Розділ може поділятися на **підрозділи**, які в свою чергу, можуть ділитися на дрібніші структурні частини. Не бажано, щоб ступенів поділу було більше ніж чотири.

Підрозділ і перший його ступінь поділу позначаються арабськими цифрами і починаються без відступу з лівого боку рядка. Треба зберігати невеликий відступ від попереднього тексту між розділами і підрозділами. Це допомагає переключити увагу читача і надати структурі роботи графічної виразності. Заголовок підрозділу пишеться малими прописними літерами жирним шрифтом розміром 14 пунктів. Заголовок першого ступеня поділу теж пишеться малими прописними літерами жирним шрифтом, але додатково позначається ще й курсивом.

Порядок посилань на джерела. Посилання в тексті дають у квадратних дужках []. Посилаються на джерело та сторінку (крім випадків, коли посилаються на джерело в цілому). Наприклад: «текст...» [8, с.68].

Цифри в [] відповідають порядковому номеру джерела у списку використаних джерел:

Оформлення бібліографічного списку.

У тексті роботи після висновків подають «Список використаних джерел». Цей список повинен містити повний бібліографічний опис будь-яких документів, наукових праць та довідкової літератури, використаних автором у будь-якій формі.

У **списку** подаються повні бібліографічні назви публікацій із зазначенням загальної кількості сторінок, а у статтях – перша і остання сторінки. Назви розміщуються за алфавітом – спочатку кириличні видання, потім видання латиною. Записи розташовують в алфавітному порядку за прізвищами авторів або перших слів назв творів, записаних без автора. Авторів, які мають однакові прізвища записують в алфавітному порядку їхніх ініціалів. Праці одного автора записують за алфавітом перших букв назв його праць. Праці одного автора з однаковою назвою записують за хронологією.

Ілюстрації. У роботах слід використовувати лише штрихові ілюстрації і оригінали фотознімків. Фотознімки розміром меншим за формат А4 повинні бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу формату А4. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий текст). Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назви не підкреслюють. Заголовки колонок повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони самостійні. Висота рядків – не менше ніж 8 мм. Колонку з порядковими номерами рядків до таблиці не включають.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті так, щоб її можна було читати без повороту опалітуреного блоку роботи або з поворотом

за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю колонок можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або колонки таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, а в другому – боковик.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі лапками. Якщо цифрові або інші дані в якому – небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк (-).

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... у табл.1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див.табл. 1.3».

Додатки. За потреби до додатків доцільно включати таблиці, ілюстрації, які допомагають кращому сприйняттю матеріалу. Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті дисертації. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літери Ї, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А.

Комплексне завдання (есе), у якому зроблено власну оцінку джерел та літератури, використані різноманітні методи дослідження, запропоновано власне вирішення проблеми, викладені аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції може бути оцінене на «відмінно» (А).

Комплексне завдання (есе), у якому зроблено власну оцінку джерел та літератури, самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, зроблені аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, але є помилки в оформленні може бути оцінене на «добре» (В).

Комплексне завдання (есе), в якому зроблено власну оцінку джерел та літератури, самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, але є проблеми з оформленням, аргументацією висновків, може бути оцінене на «добре» (С).

Комплексне завдання (есе), у якому самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, але відсутній аналіз джерел та літератури, допущено помилки в оформленні, може бути оцінене «задовільно» (D).

Комплексне завдання (есе), у якому прореферовано опубліковані джерела і на їх основі розкрито тему допускається до захисту, але не може бути оцінено вище ніж оцінкою «задовільно» (Е).

Орієнтовна тематика комплексного завдання (есе)

1. Поліхудожня спрямованість сучасної мистецької освіти.
2. Організація та проведення масових музично-естетичних заходів та дійств.
3. Організація музично-театралізованої діяльності у ЗДО.
4. Проблемно-евристичні художньо-педагогічні технології.
5. Інтерактивні художньо-педагогічні технології.
6. Сугестивні та естетотерапевтичні художньо-педагогічні технології.
7. Технології патріотичного виховання дітей засобами мистецтва.
8. Розвиток креативних якостей дітей у процесі мистецького навчання та виховання.
9. Художньо-педагогічна драматургія уроків мистецтва та мистецьких занять у ЗДО.
10. Психолого-педагогічний супровід мистецької діяльності дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
11. Методи вивчення та аналіз творів мистецтва.
12. Музейна педагогіка в контексті мистецького розвитку дітей.
13. Колективне музикування як засіб розвитку музичних здібностей дітей.
14. Використання ігрових та тренінгових технологій на уроках «Мистецтва» та у ЗДО.
15. Організаційно-методичні підходи до реалізації методу проєктів у процесі вивчення дітьми мистецтва.
16. Урок музичного мистецтва, методика його проведення.
17. Інновації в музично-естетичній освіті поч. ХХІ ст.
18. Зарубіжні тенденції у галузі музично-естетичної освіти та виховання школярів (країна за вибором студента).
19. Музичне виховання дітей за системою Золтана Кодая.
20. Музично-творче виховання дітей та юнацтва за системою Карла Орфа.
21. Становлення уроку музичного мистецтва в історичній ретроспективі.
22. Формування естетичної культури молодших школярів в навчально-виховному процесі.
23. Формування естетичного ідеалу учнів молодшого шкільного віку на уроках музичного мистецтва та в позаурочній музичній діяльності (учнів основної школи).
24. Формування естетичного смаку учнів молодшого шкільного віку на уроках музичного мистецтва та у позаурочній музичній діяльності.
25. Структурні компоненти уроку музичного мистецтва та їх зміст.
26. Шляхи досягнення цілісності уроку музичного мистецтва в основній школі (5-8 класи)
27. Проблема взаємозв'язку різних видів музичної діяльності учнів на уроках музичного мистецтва у початковій школі.
28. Розвиток музичного сприйняття молодших школярів на уроках музичного мистецтва.
29. Розвиток музичного сприйняття учнів 5-8 класів на уроках музичного мистецтва.
30. Методика розучування пісенно-хорового репертуару учнями молодшого шкільного віку.

31. Особливості вокально-хорового виховання учнів 5-8 класів на уроках музичного мистецтва та у позаурочний час.
32. Методика вивчення музичної грамоти в початковій школі.
33. Розвиток творчої уяви молодших школярів на уроках музичного мистецтва.
34. Розвиток творчих здібностей учнів 5-8 класів на уроках музичного мистецтва.
35. Використання матеріалу дитячих опер у процесі музично-естетичного виховання школярів.
36. Український фольклор як засіб морально-етичного виховання школярів.
37. Інноваційні методи і форми організації навчання в системі музично-естетичного виховання учнів у закладах загальної середньої освіти.
38. Методика застосування творчих завдань на уроках музичного мистецтва у 1-4 класах (5-8 класах).
39. Методика проведення інтегрованих уроків в системі музично-естетичного виховання учнів початкової школи (основної школи).
40. Реалізація принципу міжпредметних зв'язків на уроках музичного мистецтва та у позаурочний методично-навчальній діяльності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА

кафедра музичного мистецтва

Методика проведення слухання музики в основній школі

Слухача курсів підвищення кваліфікації
музичних керівників, музичних керівників закладу дошкільної освіти (ЗДО),
вчителів музичного мистецтва, мистецтва
учителя ... категорії, школи....
(прізвище, ім'я)

Національна шкала _____

Кількість балів _____ оцінка ECTS _____

Члени комісії:

підпис

ініціали, прізвище

Кам'янець-Подільський

2022

Критерії оцінювання

Відмінно (А) – слухач має ґрунтовні, усвідомлені знання з фахових дисциплін, здатний систематизувати, узагальнювати, сприймати, аналізувати та творчо застосовувати теоретичні знання і практичні вміння з психолого-педагогічних й мистецьких дисциплін, критично оцінювати фахову літературу, самостійно здобувати дослідним шляхом нові художньо-педагогічні знання. Слухач свідомо використовує спеціальну термінологію у роздумах, висновках; рівень логічного мислення – високий; самостійно використовує набуті знання, вміння та здібності в науково-дослідницькій діяльності.

Слухач виявляє знання: про специфіку мистецьких дослідницьких робіт; структуру й вимоги до наукового дослідження; вивчення інформаційних джерел; методи наукового дослідження тощо.

Робота, в якій зроблено власну оцінку джерел та літератури, використані різноманітні методи дослідження, запропоновано власне вирішення проблеми, викладені аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції може бути оцінена на **“відмінно” (А)**.

Добре (В) – слухач виявляє достатнє засвоєння тематичного матеріалу, але допускає несуттєві неточності у використанні спеціальної термінології, що потребують зауваження чи коригування, трапляються поодинокі недоліки в інтерпретації навчального матеріалу і мовленнєвому оформленні власних роздумів щодо специфіки науково-дослідницької роботи; не завжди самостійно може систематизувати та узагальнювати тематичний матеріал.

Робота, в якій зроблено власну оцінку джерел та літератури, самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, зроблені аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, але є помилки в оформленні роботи може бути оцінена на «добре» (В).

Добре (С) – слухач може сприймати та інтерпретувати значну частину тематичного матеріалу з фахових дисциплін, але має недостатньо сформоване логічне мислення, не завжди послідовно та конкретно характеризує особливості специфіки мистецьких досліджень, потребує уточнень і додаткових запитань; виявляє знання і розуміння основних тематичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити аналіз методів наукового дослідження; допускає неточності у правилах оформлення інформаційних джерел.

Робота, в якій зроблено власну оцінку джерел та літератури, самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, але є проблеми з оформленням роботи, аргументацією висновків, може бути оцінена на «добре» (С).

Задовільно (D) – слухач здатний частково сприймати та інтерпретувати структуру й вимоги до наукового дослідження, знає незначну частину тематичного матеріалу, послуговуючись обмеженим термінологічним та словниковим запасом.

Робота, в якій самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, але відсутній аналіз джерел та літератури, допущено помилки в оформленні роботи, може бути оцінена на «задовільно» (D).

Задовільно (E) – слухач сприймає та відтворює тематичний матеріал з фахових дисциплін на частковому рівні, однозначно його характеризує, демонструє недостатньо сформоване логічне мислення, елементарні навички та уміння наукового дослідження.

Робота, в якій прореферовано опубліковані джерела і на їх основі розкрито тему допускається до захисту, але не може бути оцінена вище ніж оцінкою «задовільно» (E).

Незадовільно (FX) – не допускаються до захисту роботи, які не відповідають вимогам оформлення робіт подібного виду, а також роботи поданні з порушенням термінів їх виконання.